

GSF-PROJE01

PROJE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME FORMU

Proje yaşam döngüsünü planlama, izleme ve değerlendirme esasları

Belge kodu	GSF-PROJE01	Belge niteliği	Açıklama, uygulama ve değerlendirme esasları
Belgenin işlevi. Bu belge yalnızca bitmiş ürüne puan veren sabit bir çizelge değildir; proje briefinden araştırma ve geliştirmeye, ara kontrollere, nihai çıktıya, dokümantasyona ve sunuma kadar proje yaşam döngüsünün ders öğrenme çıktılarıyla ilişkilendirilerek nasıl değerlendirileceğini tanımlar.			

1. AMAÇ

Proje değerlendirmesi; öğrencinin tanımlanmış bir problem, tema, ihtiyaç veya araştırma sorusu çerçevesinde proje geliştirme yeterliğini süreç ve sonuç kanıtlarıyla birlikte ortaya koyan çok boyutlu bir ölçme yöntemidir. Öğrencinin yalnızca nihai ürününün niteliği değil; problemi kavrama, araştırma yapma, amaç ve yöntem belirleme, kaynak ve zamanı yönetme, seçenek üretme, kararlarını gerekçelendirme, geri bildirimle geliştirme ve çalışmasını mesleki biçimde sunma yeterliği ölçülür.

Güzel Sanatlar Fakültesinde proje; sanat, tasarım, film, görsel iletişim, dijital üretim, mekân, disiplinlerarası uygulama ve araştırma-geliştirme süreçlerinin bütüncül değerlendirilmesine imkân sağlar. Bu belge tek bir proje türüne sabit puan dağılımı dayatmaz; projenin niteliğine göre hangi boyutların değerlendirileceğini, kanıtların nasıl toplanacağını ve ağırlıkların nasıl ilan edileceğini açıklar.

2. KAPSAM

Bu belge aşağıdaki proje temelli öğrenme ve değerlendirme süreçlerinde kullanılabilir:

- Tasarım, grafik tasarım, film, dijital sanat, mekân, ürün ve stüdyo projeleri,
- Sanatsal araştırma, araştırma-geliştirme ve disiplinlerarası uygulama projeleri,
- Birden fazla aşama, ara teslim veya revizyon içeren bireysel ya da ekip projeleri,
- Proje önerisi, süreç dosyası, nihai çıktı, rapor ve sunumun birlikte kanıt oluşturduğu ders görevleri,
- Ders öğrenme çıktılarının proje yaşam döngüsü üzerinden bütüncül değerlendirildiği diğer çalışmalar.

GSF-PROJE01, birbirine bağlı aşamalarla yürütülen ve süreç ile sonucun birlikte değerlendirildiği proje çalışmalarında kullanılır. Yalnız tek bir uygulama ürünü için GSF-UYGU02, yalnız atölye süreci için GSF-UYGU01, bitirme projesi/mezuniyet çalışması için GSF-UYGU08, grup iş birliği ve bireysel katkı için GSF-ORTAK04 esas alınır. Bu araçlar proje içinde ayrıca kullanılmışsa aynı kanıt veya ölçüt PROJE01'de ikinci kez puanlanmaz; bileşen sonuçları önceden ilan edilen ağırlıklarla bütünleştirilir.

3. DEĞERLENDİRME ESASLARI

Ölçüt	Açıklama
Proje briefi	Amaç, problem/tema, beklenen çıktılar, kapsam sınırları, teslimler, takvim, kullanılabilecek kaynak ve araçlar ile başarı ölçütleri çalışma başlamadan önce yazılı olarak açıklanır.
Yaşam döngüsü	Değerlendirme; öneri ve planlama, araştırma, fikir/yöntem geliştirme, üretim ve ara kontroller, revizyon, nihai çıktı, dokümantasyon ve sunum aşamalarından projeye uygun olanları kapsar.
Öğrenme çıktısı ve kanıt	Her değerlendirme boyutu en az bir ders öğrenme çıktısıyla ve gözlenebilir kanıtlarla ilişkilendirilir; süreç günlüğü, eskiz, prototip, sürüm, rapor, ürün ve sunum gibi kanıtlar önceden belirlenir.
Boyutlar ve ölçütler	Araştırma, süreç yönetimi, kavramsal/yaratıcı yaklaşım, teknik uygulama, işlevsel-estetik bütünlük, özgünlük, dokümantasyon, sunum ve mesleki sorumluluk boyutlarından yalnız projeye ilgili olanlar kullanılır.
Ağırlık ve proje puanı	Boyut ve aşama ağırlıkları projenin öğrenme çıktıları ile niteliğine göre belirlenir; sabit 40/45/10/5 dağılımı zorunlu değildir. Toplamı %100 olan ağırlıklarla hesaplanan sonuç, 100 üzerinden ham proje puanıdır; ders başarı/harf notu ayrıca belirlenir.
Ara kontroller	Kontrol noktaları ve ara teslimler takvimde gösterilir; her birinin puana etkisi, geri bildirim amacı ve gecikme/telafi koşulu önceden açıklanır. Aynı ilerleme birden fazla başlıkta tekrar puanlanmaz.
Bireysel ve ekip projesi	Ekip projelerinde ortak çıktı ile öğrencinin rolü, katkısı ve sorumluluğu ayrı kanıtlarla değerlendirilir; bütün üyelere otomatik olarak aynı puanın verilmesi zorunlu değildir.

4. PROJEYİ VE DEĞERLENDİRMEYİ PLANLAMA İLKELERİ

Proje görevi ve değerlendirme sistemi hazırlanırken aşağıdaki ilkeler birlikte gözetilir:

- **Açık problem ve beklenen çıktı:** Projenin çözeceği problem, araştıracağı soru veya ele alacağı tema ile beklenen teslimler anlaşılır biçimde tanımlanır; belirsizlik yaratıcı özgürlükle karıştırılmaz.
- **Çıktı-ölçüt-kanıt eşleştirmesi:** Her ölçütün hangi öğrenme çıktısını ve hangi gözlenebilir kanıtı değerlendirdiği belirlenir; ders kapsamında öğretilmeyen veya projede kanıtlanamayan nitelikler puanlamaya alınmaz.
- **Gerçekçi kapsam ve takvim:** İş yükü, süre, teknik olanak, malzeme, mekân ve erişim koşulları dikkate alınır; kontrol noktaları gelişimi izlemeye ve zamanında geri bildirim vermeye yetecek biçimde yerleştirilir.
- **Ağırlıkların gereksesi:** Ağırlıklar alışkanlıkla değil projenin öğrenme amaçları ve kanıt yüküyle belirlenir. Kritik teknik, etik veya güvenlik boyutlarına gerekiyorsa önceden ilan edilmiş asgari yeterlik koşulu konur.
- **Analitik ölçüt ve düzeyler:** Ölçütlerin yetersiz, gelişmekte, yeterli ve ileri gibi performans düzeylerinde ne anlama geldiği tanımlanır; 'iyi', 'yaratıcı' veya 'estetik' gibi genel sıfatlar gözlenebilir göstergelerle açıklanır.
- **Değişiklik ve kapsam yönetimi:** Proje yönü, teknik, teslim biçimi veya kapsam değişecekse neden, tarih ve yeni beklenti kaydedilir; öğrenci sonradan ilan edilen veya değişiklikle ilgisiz ölçütlerle değerlendirilmez.
- **Ekip rolü ve katkı kanıtı:** Ekip projesinde görev, karar ve üretim sorumlulukları görünür hâle getirilir; ortak ürün puanının bireysel katkı puanıyla nasıl birleşeceği başlangıçta açıklanır.
- **Etik, haklar ve araç beyanı:** Kaynak gösterme, eser sahipliği, izin ve lisanslar, kişisel veri, çekim güvenliği, yapay zekâ/dijital araç kullanımı ve ortak üretim payları proje türüne uygun biçimde briefte düzenlenir.

5. DEĞERLENDİRME İLKELERİ

Proje kanıtları, önceden ilan edilmiş ölçütler ve proje türüne uygun performans düzeyleri üzerinden değerlendirilir:

- **Süreç-sonuç dengesi:** Nihai ürün güçlü olsa bile belgelenmemiş süreç otomatik olarak tam puan sayılmaz; buna karşılık deneme ve revizyon içeren güçlü süreç, başarısız nihai sonucu kendiliğinden telafi etmez. Her iki boyut ilan edilen ağırlığında değerlendirilir.
- **Kanıt ve izlenebilirlik:** Puan, teslim edilmiş ve doğrulanabilir kanıta dayanır. Eskiz, araştırma notu, prototip, sürüm geçmişi, çalışma günlüğü, ara sunum ve nihai dosya aynı gelişim zinciri içinde okunur.
- **Kavramsal ve teknik bütünlük:** Projenin amaç, bağlam, kavramsal yaklaşım, yöntem, teknik karar ve nihai biçim arasındaki tutarlılığı değerlendirilir; tek bir etkileyici özellik bütün ölçütlerin yerine geçmez.
- **Özgünlük ve bağlam:** Özgünlük yalnız daha önce görülmemiş biçim üretmek olarak ele alınmaz; öğrencinin kaynakları dönüştürme, bağlama uygun karar verme ve yaklaşımını gerekçelendirme düzeyiyle birlikte incelenir.
- **Geri bildirim ve revizyon:** Öğrencinin geri bildirimi aynen uygulaması değil, eleştiriyi anlayarak kabul etmesi, uyarlaması veya gerekçeyle reddetmesi ve bu kararın projeye etkisini göstermesi değerlendirilir.
- **Dokümantasyon ve sunum:** Rapor, portfolyo, teknik dosya veya sunum yalnız biçimsel düzen üzerinden değil; proje kararlarını, süreci, kaynakları ve sonucu anlaşılır ve doğrulanabilir biçimde temsil etmesi üzerinden puanlanır.
- **Birden fazla değerlendirici:** Jüri veya kurul kullanıldığında değerlendiriciler ortak ölçüt ve düzey tanımlarını kullanır; belirgin puan farkları ölçüt bazında incelenir ve nihai hesap yöntemi önceden belirlenir.
- **Eşitlik ve ilgisiz etkenler:** Kişisel beğeni, öğrenciyle yakınlık, sunum heyecanı, ekonomik imkân veya pahalı malzeme kullanımı ders öğrenme çıktısıyla ilişkili değilse puanı etkilemez; makul ve eşdeğer uyarlamalar sağlanır.

6. UYGULAMA NOTLARI

Bu bölüm, projenin başlangıçtan sonuçlandırmaya kadar şeffaf, geliştirici ve doğrulanabilir biçimde yürütülmesine ilişkin uygulama esaslarını açıklar.

6.1. Proje başlamadan önce

- Proje briefi, öğrenme çıktısı-ölçüt-kanıt eşleştirmesi, performans düzeyleri, aşama ve ölçüt ağırlıkları, takvim, teslim biçimi ve asgari koşullar öğrenciyle paylaşılır.
- Gerekli malzeme, yazılım, atölye, ekipman, saha ve erişim koşulları kontrol edilir; öğrencinin performansını ilgisiz kaynak farklılıklarından koruyacak eşdeğer seçenekler planlanır.
- Ekip projesinde roller, ortak ve bireysel kanıtlar, katkı izleme yöntemi ile ortak/bireysel puanın birleştirilme kuralı yazılı olarak açıklanır.

6.2. Süreç ve ara değerlendirme

- Ara kontrollerde gözlenen gelişim, karar, sorun ve geri bildirim kısa kayıtlarla ilişkilendirilir; yalnız katılım veya teslim yapmış olmak nitelikli performans kanıtı sayılmaz.

- Gecikme, eksik teslim, teknik arıza, zorunlu kapsam değişikliği ve telafi işlemleri ilan edilmiş kurala göre yürütülür; akademik performans ile idari/teknik durum birbirinden ayrılır.
- Riskli teknik, üretim, çekim veya saha uygulamalarında güvenlik ve etik ihlaller beklenmeden ele alınır; gerekli müdahale ve proje kararına etkisi kayıt altına alınır.

6.3. Sonuç, geri bildirim, arşiv ve itiraz

- Öğrenciye yalnız toplam puan değil; aşama ve ölçüt bazında güçlü yön, geliştirilmesi gereken alan ve mümkünse ileri çalışma önerisi sunulur.
- Brief, rubrik/ölçütler, süreç ve ara kontrol kayıtları, temel proje kanıtları, nihai teslim, puan dökümü, değerlendirici kayıtları ve geri bildirim ders dosyasında saklanır.
- İtirazda projenin son görüntüsü tek başına incelenmez; ilan edilen ölçütler, süreç kanıtları, ara geri bildirimler, değişiklik kayıtları, puan hesabı ve varsa değerlendiriciler arası fark birlikte değerlendirilir.

Temel ilke. Proje değerlendirmesi, yalnız son ürünü beğenme işlemi değildir; öğrencinin bir fikri araştırma, planlama, üretme, sınıama, geliştirme, belgeleme ve savunma yoluyla öğrenme çıktısına dönüştürdüğü bütün sürecin ölçüt ve kanıtlarla değerlendirilmesidir.